

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 840 **din 24.11.2021**

Dosar nr: 728/ 2020

Petiția nr: 6276/09.10.2020

Petent:

Reclamat: Societatea Dante International SRL (pentru magazinele online eMag)

Obiect: petenta reclamă o postare de pe contul oficial de Facebook al eMag al unui text ironic, cu caracter discriminatoriu cu privire la icoanele ortodoxe aflate la vânzare pe platforma acestui magazin, precum și cu privire la preferințele religioase ale fostului selecționar de fotbal Anghel Iordănescu.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul părții reclamate/martorilor

2. Societatea Dante International SA (pentru magazinele online eMag), cu sediul în București, Sector 6, Șos. Virtuții nr. 148, Grant Shopping Center

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000R privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 7053/05.11.2020 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 6276/05.11.2020 a fost citată partea reclamată, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 5-6 la dosar).

5. Prin adresa înregistrată cu nr. 7768/04.12.2020 partea reclamată a depus un punct de vedere (filele 08-09 la dosar) și a comunicat acordul său privind soluționarea în lipsă a petiției.

6. Prin adresa nr. 691/29.01.2020, s-a comunicat petentei punctul de vedere depus de partea reclamată. Recomunicare efectuată prin adresa nr. 2644/06.04.2021 (fila 4 la dosar).

7. Petenta nu a mai depus la dosar note sau concluzii scrise sau alte documente.

8. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

9. Prin adresa nr. 6276/09.10.2020, petenta sesizează Consiliul cu privire la postarea de pe contul oficial de Facebook al eMag.

10. În fapt, petenta arată următoarele:

10.1 În data de 08.10.2020, în urma desfășurării meciului dintre România și Islanda retailerul eMag a postat pe pagina oficială de Facebook un text ironic, cu caracter discriminatoriu cu privire la icoanele ortodoxe aflate la vânzare pe platforma acestui magazin online și cu privire la preferințele religioase ale fostului selecționar, Anghel Iordănescu.

10.2 Aceasta postare a generat răspunsuri la fel de discriminatorii (unele chiar jignitoare) din partea urmăritorilor contului, iar toată atmosfera aceasta a fost întreținută și încurajată de moderatorul paginii eMag.

Conținutul textului este următorul:

Later edit: Probabil că îi băteam dacă marcam mai multe goluri decât ei. #atatsaputut.

Am vrut să arătăm cine își dorește cel mai mult victoria diseară, așa că am dus secretul lui Tata Puiu la următorul nivel și ne-am luat 2.358 de icoane, ca să fie. Hai, România!

11. Petenta consideră că nu este posibil ca în comunicatele de pe canalele oficiale ale acestui mare retailer să apară astfel de texte zeflemitoare, într-o țară majoritar ortodoxă. În calitate de creștin orthodox și client eMag, petenta arată că așteaptă respect cu privire la alegerile religioase la care orice persoană are dreptul prin Constituție.

12. În opinia petentei, o astfel de companie, de talia eMag ar trebui să fie neutră din punct de vedere religios și să respecte valorile personale ale tuturor clienților și posibililor săi clienți astfel încât aceștia să nu fie nevoiți să se rușineze în propria țară de propria credință

13. În concluzie, petenta arată că se consideră discriminată urmare a publicării anunțului pe contul oficial de Facebook al părții reclamate și solicită sancționarea companiei conform legislației în vigoare.

14. La dosar au fost depuse înscrisuri în susținerea celor declarate de petentă, respectiv: captura de ecran cu postarea: (filele 10-14 la dosar) link-ul direcționat către postare: <https://www.facebook.com/eMAG.ro/posts/1015555557443473311899>

Susținerile părții reclamate

15. Prin adresa nr. 7768/04.12.2020, partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin care arată următoarele:

15.1 Prin petiția înregistrată la CNCD, petenta reclamă faptul că "de pe contul oficial de Facebook al eMag s-a publicat un text ironic, cu caracter discriminatoriu cu privire la icoanele ortodoxe aflate la vânzare pe platforma acestui magazin online și cu privire la preferințele religioase ale fostului selecționer ", aceasta considerând că ar fi fost supusă unei forme de discriminare din partea părții reclamate.

15.2 Se menționează faptul că, în primul rând, postarea în cauză a vizat meciul pe care naționala de fotbal a României urma să o dispute cu naționala Islandei, meci din barajul pentru calificarea la campionatul european de fotbal din 2021, nicidecum orientările religioase ale oamenilor.

15.3 În al doilea rând, trimiterea la fostul selecționer al echipei de fotbal a României nu reprezintă un afront la preferințele religioase ale acestuia. Este de notorietate atât faptul că acesta avea asupra lui, în timpul meciurilor pe care le disputa echipa de fotbal a României, mai multe icoane, cât și faptul că, în momente în care naționala de fotbal se afla în dificultate în timpul meciurilor, selecționerul folosea icoanele pentru a primi sprijin divin, sprijin ce a venit în câteva meciuri.

În condițiile în care naționala de fotbal a României trecea prin momente dificile având în vedere lipsa rezultatelor, trimiterea la fostul selecționer al echipei de fotbal a României A.I. nu a reprezentat altceva decât o încercare de a atrage și puțin noroc de partea echipei de fotbal.

15.4 În al treilea rând, partea reclamată arată că, așa cum se poate observa și din capturile foto, majoritatea utilizatorilor platformei Facebook care au văzut postarea respectivă, au apreciat-o ca fiind amuzantă, ceea ce s-a și urmărit în realitate.

De asemenea, se arată că au fost și persoane care s-au arătat deranjate de postarea în cauză, însă s-a procedat în cel mai scurt timp posibil în a le fi oferite explicații cu privire la ceea ce s-a urmărit cu adevărat prin postarea respectivă, explicații pe care aceștia le-au acceptat.

15.5 În al patrulea rând, astfel cum se menționează în cuprinsul prezentului punct de vedere, *prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de (...) religie*". Așa cum se poate observa cu ușurința din postarea ce face obiectul prezentei cauze, nu se poate vorbi în niciun moment de vreuna din acțiunile de deosebire, excludere, restricție sau preferință față de valorile religioase ale unei persoane.

16. Partea reclamată exprimă părerea de rău pentru faptul că postarea în cauză a mâhnit-o pe petentă și consideră că a respectat toate valorile religioase.

17. În concluzie, partea reclamată apreciază ca petenta nu a fost supusă niciunei forme de discriminare din partea companiei și solicită respingerea petiției ca neîntemeiată.

18. La dosar au fost depuse înscrisuri în susținerea celor declarate de partea reclamată, respectiv: capturi foto ale comentariilor plasate de către alți utilizatori ai platformei Facebook la postarea ce face obiectul petiției (filele 21-53 la dosar).

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/Jurisprudența

19. În soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:
 - art. 10 Libertatea de exprimare, art. 14 Interzicerea discriminării și art. 17 Interzicerea abuzului de drept
- Constituția României, revizuită în anul 2003:
 - art. 1 alin. (3), art. 4, Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni, art. 16 Egalitatea în drepturi, art. 29 Libertatea conștiinței și art. 30 Libertatea de exprimare
- Codul Civil Român: art. 70 Dreptul la liberă exprimare și art. 75 Limite
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 alin. (1) și alin. (8) și art. 15 Dreptul la demnitate personală
- Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 19
- Națiunile Unite – Dispozițiile relevante ale Pactului internațional din 1966 privind drepturile civile și politice (ICCPR), art. 19
- Curtea Constituțională a României, Decizia nr. 62 din 18.01.2007
- Jurisprudența CNCD.

Principiile de analiză

20. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că *”principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”*. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că *”năd (1) .nila 61 .tra ed tarcasnoc iitătilage luipicnirp”* Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

21. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria *”criteriului protejat”*.

22. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- * existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- * existența unui criteriu de discriminare;
- * existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- * tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- * existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

23. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000, Colegiul director se raportează, în ceea ce privește analiza unui act/a unei fapte care încalcă dreptul la un tratament egal, la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art.

2 din OG nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

24. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscută în general sub denumirea de Convenția europeană a drepturilor omului, în continuare Convenția) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare.

25. Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa, libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care Convenția subliniază: *„comportă îndatoriri și responsabilități”*.

26. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie să îndeplinească următoarele condiții, elemente care sunt analizate în ordinea care urmează:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin:
 - * existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - * calitatea normei juridice, și anume:
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, care trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

27. Prin urmare, eventuala limitare a dreptului la exprimare trebuie să fie expres prevăzută de lege (prevedere legală care, la rândul ei trebuie să fie previzibilă și accesibilă), să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, voi. I. Ed. C f 769-801).

28. Pentru o analiză completă, trebuie analizate punctual cerințele impuse de CEDO, după cum urmează.

Ingerința să fie prevăzută de lege

29. Prima cerință, cea a *existenței unei prevederi legale*, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2, alin. (8) din OG nr. 137/2000 potrivit căruia *„prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”*. Apreciem că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

30. Raportat la scopul legitim urmărit, prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de categoria căreia îi aparțin sau de convingerile religioase ale acestora, astfel că și această condiție este îndeplinită.

31. Protecția demnității unor persoane sau a unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, conținutul declarațiilor publice în discuție (articolul în discuție, respectiv comentariile postate pe Facebook), obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic/ religios,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup – astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

32. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

33. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „*este necesară într-o societate democratică*”.

34. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „*relevante și suficiente*” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „*nevoi imperioase*” („*pressing social need*”).

35. Identificarea unei „*nevoi imperioase*”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „*nevoi imperioase*” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801).

36. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „*margină de apreciere*” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „*nevoi sociale presante*”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

37. În scopul de a determina dacă afirmațiile reclamate drept discriminatorii, postarea și comentariile, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură, Colegiul director va examina: *obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul comentariilor, unde au fost postate comentariile, rolul în societate al persoanei*.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

38. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv în analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, dintre care sunt redate cele ce urmează:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilită în mod convingător;

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități.

Aplicarea principiilor la spetă

39. **În fapt**, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra posibilei discriminări prin denigrarea comunității creștinilor ortodocși, prin postarea de pe platforma de socializare Facebook din data de 08.10.2020 când s-a publicat un text cu privire la icoanele ortodoxe și cu privire la preferințele religioase ale fostului selecționar de fotbal al României.

40. Petenta reclamă postarea de pe platforma de socializare Facebook din data de 08.10.2020, care a provocat comentarii jignitoare la adresa creștinilor ortodocși, postare ce a fost făcută în contextul meciului pe care naționala de fotbal a României urma să o dispute cu naționala Islandei, meci din barajul petru calificarea la campionatul European de fotbal din 2021).

41. **În drept**, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care mesajele transmise de reclamat, limbajul folosit de acesta, precum și gestionarea comentariilor survenite pe marginea postărilor care ar fi putut aduce atingere dreptului la imagine al comunității creștinilor ortodocși prin lezarea demnității, astfel cum prevede art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

42. Pe fond, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile reclamatului, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

43. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) prin care s-au stabilit un set de condiții pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, elemente analizate în fiecare caz în parte adus la cunoștința CNCD.

44. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- să fie expres prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un scop legitim,

- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Obiectivul urmărit de reclamată

45. Obiectivul urmărit de reclamat este important: a dorit acesta să prezinte comunitatea ortodoxă într-o ipostază degradantă ori a urmărit atragerea atenției, într-un mod ironic, asupra meciului de fotbal disputat?

În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

46. Colegiul director apreciază că, în speță, partea reclamată a prezentat rezultatul meciului într-un mod ironic, realizând o paralelă între șansele de câștig și valoarea icoanelor, fără conotații jignitoare la adresa creștinilor ortodocși și fără a putea fi reținut vreun element provocator sau incitator la ură împotriva comunității ortodoxe.

Contextul în care a fost făcută afirmația

47. Postarea și comentariile respective au fost făcute într-un text publicat de partea reclamată pe pagina de socializare Facebook cu ocazia meciului de fotbal pe care echipa națională a României urma să o dispute cu naționala de fotbal a Islandei, meci din barajul pentru calificarea la campionatul European de fotbal din 2021.

48. Partea reclamată își exprimă opinia în ceea ce privește rezultatul meciului de fotbal combinat cu ideea că un număr mai mare de icoane ar fi adus victoria, cu aluzie la selecționerul echipei de fotbal care avea asupra lui, în timpul meciurilor disputate de echipă, mai multe icoane, folosindu-le ca sprijin divin în încercarea de a atrage noroc de partea echipei de fotbal atunci când aceasta se afla în dificultate în timpul meciurilor.

49. Astfel, Colegiul director nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică, cu privire la opțiunea părții reclamate, neaducând atingere persoanelor de o anumită categorie religioasă.

Conținutul afirmației

50. Partea reclamată a publicat pe rețeaua de socializare Facebook un comentariu din care se desprinde următorul text:

Later edit: Probabil că îi băteam dacă marcam mai multe goluri decât ei. #atatsaputut.

Am vrut să arătăm cine își dorește cel mai mult victoria diseară, așa că am dus secretul lui Tata Puiu la următorul nivel și ne-am luat 2.358 de icoane, ca să fie. Hai, România!

Rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor

51. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului textului din postarea supusă controlului este determinantă. Referitor la identitatea persoanelor care au postat comentarii, aceasta este cea declarată la crearea contului pe rețeaua de socializare. Postarea respectivă a fost publică, vizionarea postării și a comentariilor fiind accesibilă oricărui doritor, având astfel un caracter public.

52. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar, în mod

deosebit, are un caracter indispensabil pentru persoanele care sunt în categoria formatorilor de opinie. Este esențial pentru aceștia să evite comentariile care pot răspândi și pot conduce la creșterea intoleranței atunci când se exprimă în spațiul public.

Modul în care au fost făcute afirmațiile

53. Colegiul director urmează a analiza modul în care au fost făcute afirmațiile și comentariile din postarea respectivă. Postarea părții reclamate pe rețeaua de socializare Facebook a dat naștere unei serii întregi de comentarii cu privire la subiectul abordat, unele dintre acestea într-o manieră ironică. De asemenea, se reține și faptul că reclamatul a răspuns la un comentariu care exprima nemulțumirea față de postare, manifestând o poziție de lămurire a postării

54. Colegiul director apreciază că exprimările folosite în text nu sunt cele mai fericite însă declarațiile din cuprinsul postării nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, ***încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.***

55. Prin urmare, raportat la prezenta cauză, având în vedere contextul în care au fost făcute afirmațiile și modalitatea de exprimare, Colegiul director constată că nu s-a depășit sfera libertății de exprimare, fapt pentru care nu se impune o ingerință a statului prin constatarea și sancționarea faptei ca o formă de discriminare.

56. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, ***chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare*** (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un autor cunoscut/o personalitate, opiniile formulate având un larg impact.

57. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit, caz în care nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

58. În luarea deciziei Colegiul director se raportează la art. 30 din Constituția României care asigură libertatea de exprimare și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți.

Concluzii

59. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și pluraliste. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și

politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

60. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică (CEDO, Lingens c. Austriei).

61. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că „libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

62. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. Exprimarea liberă a opiniilor reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

63. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de către partea reclamată, conținutul declarațiilor, contextul în care au avut loc, rolul în societate al persoanei, autor al afirmațiilor din postare, Colegiul director constată că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2, alin. (1) și art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 din OG nr. 137/2000, republicată;
2. O copie a prezentei hotărâri va fi comunicată părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 24.11.2021 au fost: DIACONU ADRIAN NICOLAE – membru, GRAMA HORIA – membru, MOȚA MARIA – membru, LAZĂR MARIA – membru, HALLER ISTVAN – membru, – membru, OLTEANU CĂTĂLINA – membru, POPA CLAUDIA SORINA – membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

**AZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Redactat/Motivat: AND/FL

Data: 03.01.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și

sanționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

